

Bacterievuur

een plaag
van tuin tot fruit

Beste Limburger

Bacterievuur - of in de volksmond perenvuur - is een bacteriële plantenziekte die zonder tijdig optreden grote gevolgen kan hebben voor de Limburgse fruitteelt. Indien een plantage wordt aangetast, dreigt een zwaar economisch verlies voor de professionele fruitteler. Tijdig ingrijpen is de boodschap. Omdat de ziekte kan overleven op een grote diversiteit aan roosachtigen, moeten ook de boomkwekerij- en sierteeltsector en zelfs de privétuinliefhebber voldoende aandacht hebben voor de symptomen.

In deze brochure vindt u informatie over hoe u bacterievuur in het landschap of eigen tuin kunt herkennen én aanpakken indien een (vermoedelijke) infectie zich voordoet. Vanuit het provinciebestuur hebben we een breed gedragen aanpak van bacterievuur uitgewerkt. Voor infectiemeldingen en adviesvragen kunt u terecht bij het provinciale meldpunt bacterievuur. Aarzel dan ook niet om ons te contacteren!

Vanuit een gezamenlijke waakzaamheid en daaraan verbonden acties ben ik ervan overtuigd dat we deze ernstige plantenziekte onder controle kunnen houden.

Inge Moors
gedeputeerde van
Landbouw en Platteland

Wat is bacterievuur?

De naam bacterievuur of perenvuur spreekt voor zich:

- de ziekte verspreidt zich razend-snel en het lijkt alsof alles door VUUR verschroeid werd: typisch is het bruinzwart verkleuren, verdorren en verschrompelen van de bloesems, bladeren, twijgen en de vruchten
- de ziekte wordt veroorzaakt door een bacterie (*Erwinia alylovora*)
- lang werd gedacht dat perenbomen het gevoeligst zijn voor deze ziekte, vandaar ook de naam perenvuur, maar ook appelbomen, kweepeer en mispel kunnen deze infectie oplopen
- **bacterievuur is NIET SCHADELIJK voor mens en dier, het is een plantenziekte**
- **houd bacterievuur in het oog!** Controleer regelmatig en grijp snel in.

Waarom herken je bacterievuur?

VOORJAAR: de bloesems **verwelken, verschrompelen en verdorren**. Ziek twijgweefsel is eerst waterachtig en voelt kleverig aan. Jonge vruchtjes verkleuren zwart en verdrogen. Nadien zijn het de bladeren die verwelken, vaalgroen en later roodbruin tot zwart verkleuren en slap hangen aan de twijgen. De top van de zieke twijg krult om en verdort. Er kunnen **witte tot geelwitte slijmdruppels vol met bacteriën** verschijnen op de zieke delen.

NAJAAR: het zieke schorsweefsel van grotere takken en de stam verkleurt tot donkerpaars, het onderliggend weefsel verkleurt in een gevlamd patroon van roodbruin tot oranje, nadien blijven verdroogde bladeren en vruchtjes aan de verdorde twijgen hangen. Op de grotere takken en stam zijn overwinteringskankers zichtbaar.

Hoe bestrijden?

CONTROLEER regelmatig waardplanten op infecties (waardplant = plant waarop de ziekte kan groeien en vermeerderen), vooral van begin april tot eind augustus. Bij twijfel contacteer het provinciale meldpunt bacterievuur. U kunt gratis een staal laten analyseren.

ONDERHOUD waardplanten door ze regelmatig te snoeien om de kans op het voorkomen van een infectie sterk te verminderen. Indien een haard werd verwijderd, na melding aan het provinciale meldpunt bacterievuur, kunt u een subsidie aanvragen voor het opstellen en uitvoeren van een onderhoudsplan.

BESTRIJD elke ziektehaard door terug te snoeien tot minstens 50 cm onder de overgang van ziek naar gezond weefsel of zet af tot tegen de grond. Doe dit niet bij regenweer want de symptomen zijn dan minder zichtbaar en de kans op verdere verspreiding wordt groter.

ONTSMET snoeimateriaal regelmatig d.m.v. bleekwater of Dettol (max. verdunning 1/10). Snoeiwerkzaamheden in de zomer geven een groter risico!

VERWIJDER een bacterievuurinfectie tot 50 cm in het gezonde weefsel en verwijder snoeiafval snel uit de rijen van de boomgaard of een aantal meters van de geïnfecteerde struiken of haag. Ter plaatse verbranden in/aan de boomgaard of aan de struik/haag is hierbij de beste methode. Vraag na bij uw lokaal bestuur of dit kan en onder welke voorwaarden. Vergeet ook niet de lokale brandweer op de hoogte te brengen van de verbranding. Indien verbranden niet direct kan, dek het snoeiafval af met een zeil. Ontsmet achteraf het zeil. Indien verbranden echt niet kan, hoort het in een gesloten zak bij het restafval.

Bij een infectiemelding zal een medewerker van het meldpunt ter plaatse de nodige vaststellingen doen. Indien het gaat om een bevestigde haard, zorgen zij ervoor dat er professioneel wordt ingegrepen! Deze dienstverlening is gratis.

Voornaamste gevoelige soorten voor bacterievuur?

OPENBAAR GROEN EN TUINEN

Cotoneaster (dwergmispel)

Pyracantha (vuurdoorn)

**Chaenomeles
(Japanse sierkwee)**

**Photinia davidiana
(glansmispel)**

Alternatieven:

Cotoneaster (dwergmispel) en Pyracantha (vuurdoorn):

Aronia arbutifolia (appelbes),
Cornus mas (gele kornoelje), Cornus
sanguinea (rode kornoelje), Cory-
lopsis (schijnhazelaar), Euonymus
europeus (kardinaalsmuts),
Hamamelis mollis (toverhazelaar),
Jasminium nudiflorum (winterjas-
mijn), Ligustrum vulgare, Syringa
vulgaris, Viburnum opulus (Gelderse
roos)

Chaenomeles (Japanse sierkwee) en Photinia davidiana (glansmispel):

Ilex aquifolium (hulst), Lonicera
(kamperfoelie), Symphoricarpos
albus

Malus (appel)

Pyrus (peer)

Mespilus (mispel)

Cydonia (kweeper)

BOOMGAARDEN FRUITSOORTEN

Advies Malus (appel):

kies eventueel voor een weinig gevoelig appelras
vb. schone van boskoop.

Advies Pyrus (peer):

kies een weinig gevoelig perenras
vb. dubbele filip.

LANDSCHAP

Advies: regelmatig onderhoud door het scheren van meidoornhagen is sterk aangewezen om de bloei te reduceren en bijgevolg de kans op een bacterievuurinfectie te verminderen. Er zijn tegenwoordig ook al resistente meidoornsoorten beschikbaar. Meer info: pcfruit@pcfruit.be

Alternatieven:

niet-gedoornde hagen: Acer campestre (veldesdoorn), Cornus mas (gele kornoelje), Carpinus betulus (haagbeuk), ...

gedoornde hagen: Runus spinosa (sleedoorn), Rhamnus cathartica (wegedoorn), ...

Sorbus (lijsterbes):

Acer campestre (veldesdoorn) - Prunus padus (inlandse vogelkers)

Amelanchier (krentenboompje):

Corylus avelana (gewone hazelaar) - Viburnum opulus (Gelderse roos)

Crataegus (meidoorn)

Sorbus (lijsterbes)

Amelanchier (krentenboompje)

Toelichting actieplan en subsidiereglement

Heeft u vragen over hoe u bacterievuur kunt herkennen? U wenst informatie over hoe goed onderhoud wordt uitgevoerd? U heeft een (vermoeden van) bacterievuurinfectie op het eigen terrein, openbaar groen of in het landschap? Contacteer het provinciale meldpunt bacterievuur via 011 23 74 38 of bacterievuur@limburg.be.

SUBSIDIEREGLEMENT ONDERHOUDSPAN BACTERIEVUUR

Na het verwijderen van een infectiehaard is het van belang dat u gedegen onderhoud uitvoert in de daarop volgende jaren. Om u hierbij te helpen, kunt u een subsidie aanvragen bij het provinciebestuur. Het maximale subsidiebedrag bedraagt € 250.

VOOR WIE?

Deze subsidie is er voor iedereen nadat er een terreininterventie via het provinciale meldpunt heeft plaatsgevonden.

WAT HOUDT EEN ONDERHOUDSPAN IN?

Ervaren terreinactoren werken voor u een persoonlijk onderhoudsplan uit.

Dit plan geeft de juiste timing aan voor de aanplant en geeft aanbevelingen voor de uitvoering en het onderhoud.

VOORWAARDEN?

- U bent eigenaar van een terrein waar, na interventie door het meldpunt, een infectiehaard werd verwijderd.
- U heeft geen andere wettelijke verplichting die een goed terreinonderhoud bepaalt.
- Indien lokale subsidies voor het onderhoud van kleine landschapselementen beschikbaar zijn, moet u deze eerst aanvragen.
- De aanvrager is niet gebonden door een beheersovereenkomst met de provincie Limburg indien het gaat om provinciale gronden die eventueel in concessie werden gegeven.
- Een terreinactor die samenwerkt met het provinciale meldpunt, maakte een onderhoudsplan op.

HOE AANVRAGEN?

Contacteer het provinciale meldpunt via 011 23 74 38 of bacterievuur@limburg.be.

MELDPUNT BACTERIE- VUUR

bacterievuur@limburg.be
of 011 23 74 38

Bij twijfel of verdachte waarnemingen, aarzel niet om contact op te nemen met het **provinciale meldpunt bacterievuur**.

De adviesverlening is gratis. Bij een bevestigde infectie ruimen we gratis de infectiehaard en begeleiden we u bij het toekomstig onderhoud en herstel.

Algemene info

Landbouw en Platteland
provincie Limburg
Universiteitslaan 1 – 3500 Hasselt
tel. 011 23 74 38
landbouwenplatteland@limburg.be
www.limburg.be

Proefcentrum Fruitteelt (pcfruit vzw)
Fruittuinweg 1 – 3800 Sint-Truiden
tel. 011 69 70 80
pcfruit@pcfruit.be – www.pcfruit.be

Uw gemeentelijke milieudienst

Info over hagen, houtkanten, hoogstamboomgaarden

Regionaal Landschap
Haspengouw en Voeren
Daaleindestraat 2 – 3720 Kortesseem
tel. 011 31 38 98
info@rlh.be – www.rlh.be

Regionaal Landschap
Kempen en Maasland
Winterslagstraat 87 – 3600 Genk
tel. 089 65 56 65
info@rlkm.be – www.rlkm.be

Regionaal Landschap Lage Kempen
Grote Baan 176
3530 Houthalen-Helchteren
tel. 011 78 52 59
info@rllk.be – www.rllk.be

Nationale Boomgaardenstichting
Leopold III-straat 8 – 3724 Vliermaal
tel. 012 39 11 88
info@boomgaardenstichting.be
www.boomgaardenstichting.be